עיד אלפיטר
(חג הפסקת צום-הרמדאן)
'Id Al-Fitr
(Feast of breaking the Ramadan Fast)

344

5/1986

ניסן התשמ"ו

משרד התקשורת

השירות הבולאי

MINISTRY OF COMMUNICATIONS

PHILATELIC SERVICES

עיד אלפיטר, "החג הקטן", מציין את סופו של חודש רמדאן, שבכל יום מימיו אסורים על המוסלמי האכילה, השתייה והעישון, מעלות השחר ועד שקיעת השמש. צום כבד זה, אם נעשה בכוונה שלימה, נועד לכפר על חטאים ולהביא מחילה.

המסורת אומרת, שברמדאן נפתחים שערי השמיים, ננעלים שערי הגהינום, והשטנים נכבלים בשלשלאות. דיכוי הרעב והתאווה נוטל מן השטן את כלי זינו, והצום הוא על-כן ה"שער לעבודת-הקודש". בלילה הראשון של חודש שוואל, מכריזים בירית-תותח על חג הפסקת הצום, לאחר שעדים מהימנים מבשרים על הופעת הירח החדש.

שמחת החג נמשכת שלושה ימים, שבהם אנשים מבקרים זה בביתו של זה, מביאים מתנות ומקבלים איש את רעהו בחבוקים ובנשיקות. בחג זה החוגגים נוהגים ללבוש בגדים חדשים או לפחות פריט לבוש אחד חדש. לאחר שבמשך הרמדאן קראו את הקוראן מראשיתו ועד סופו לפחות פעם אחת, נאספים בראשית החג לתפילה בציבור שבסופה דרשה, ומשלימים את חובת מתן דמי צדקה. לאחר מכן רוב המשפחות מבקרות בבתי-הקברות. על קברות מניחים פיסות של ענפי-דקל, אומרים את פרק הפתיחה של הקוראן, ויש אשר שוכרים אדם לקריאה בקול של הקוראן כולו.

מסגד אל-ג'זאר, הגדול והיפה שבמסגדים העותמאניים בארץ, תוכנן ונבנה בשנת 1781 בפיקוחו האישי של מושל מחוז צידון ג'זאר פאשה, שעשה את עכו לעיר בירתו. כמקובל בתורכיה באותה התקופה, יוצר חללו של אולם התפילה מעין קוביה, שכיפה עגולה משתפלת ויורדת ממנה.

מינרט דק וגבוה בעל קצה חרוט בעיפרון מיתמר בסמוך לאולם התפילה, ולצידו חדר הקבורה של אחמד אל-ג'זאר ובנו סולימאן. בתוך המסגד פרושה עזרת הנשים בגלריה מוגבהת סביב שלושה קירות, בעוד שהקיר הרביעי, הפונה לדרום ומציין את כוון התפילה, שמור למחראב עשיר הגוונים ולבימת הדרשן שלצידו. מרפסת מקורה בכיפות קטנות מובילה את האולם ובו-בזמן משמשת כצלע דרומית של חצר פתוחה וסביבה עמודים נושאי קשתות, שורות של כיפות עגולות וחדרי לימוד ומגורים. בריכת טהרה מגולפת בשיש בנויה במרכז החצר בתוך ביתן מקורה בכיפת מתכת רחבת שוליים. ביתן בעל סגנון דומה, ובו ברז מים לעוברים ושבים ברחוב, בנוי בצמוד לקיר החיצוני של החצר, ליד מעלות הכניסה. בתוך החצר עומד גם שעון שמש משיש, מעוטר בכתובת אמנותית, והצל

המוטל מזרועו מראה למאמינים את מועד התפילה בכל עונה מעונות השנה. יופיו וייחודו של המסגד נובעים מן העושר של עיטוריו, אשר משתקפות בהם מסורות מקומיות עתיקות יומין. עמודי השיש והגרניט הצבעוניים, שהובאו לעכו מהריסות צור וקיסריה, מושכים את העין אל שטיח רבגוני של אריחי קרמיקה פרחוניים על קיר המרפסת, והלאה אל פסיפס שיש צבעוני על קירות האולם הַפנימיים. את התמונה משלימות ערוגות פרחים מסוגננות בחצר שעל מסגרות השיש המקיפות אותן רשומה בתבליט הכתובת "הקדש אל-ג'זאר".

ד"ר רחל מילשטיין

عيد الفطر (العيد الصغير) يشير الى نهاية شهر رمضان الذي خلال ايامه يمتنع المسلم عن الطعام والشراب والتدخين من الفجر وحتى مغيب الشمس •

وفقا للتقاليد تفتح في رمضان ابواب السماء وتغلق ابواب جهنم ويصفد الشياطين بالسلاسل •

قهر الجوع والشهوات يسلب من الشيطان اسلحته ، ولذلك فالصوم مدخل للعباده الالهيه ، يصادف عيد الفطر في الليله الاولى من شهر شوال ويعلن عنه بطلقة مدفع ، بعد ان يبشر شهود موثوق بهم عن ظهور هلال شهر شوال • تستمر فرحة العيد ثلاثة ايام ، خلالها يتبادل الناس الزيارات البيتيه ويقدمون الهدايا ، ويهنئون بعضهم بعضا بالعناق والقبل •

من المألوف ان يلبس المحتفلون بالعيد الملابس الجديده او على الاقل ان يكون احداها جديدا •

خلال شهر رمضان يقرأ المسلمون القرآن من اوله وحتى آخره مرة واحده على الاقل ، وفي نهايته يقومون بزيارة المقابر ويضعون على القبور فروع النخيل ويقرأون الفاتحه ،وهناك من يستأجر مقرئا لتلاوة القرآن •

مسجد الجزار , اكبر المساجد العثمانيه وأجملها في البلاد , صمم وشيد سنة ١٧٨١ م بأشراف حاكم قضاء صيدا أحمد باشا الجزار , الذي جعل من عكا عاصمته , طبقا للمتبع في تركيا في تلك الفتره تبدو باحة الصلاة على شكل مكعب , في اعلاه قبه مدوره تنحسر وتنزل من فوقه مناره رفيعه وعاليه ذات طرف مخروط كالقلم , تتعالى بمحاذته باحة الصلاه وبجانبها قبر أحمد الجزار ووريثه سليمان , داخل المسجد يمتد فناء النساء في صاله عاليه من ٣ جهات بينما الجهه الرابعة الجنوبيه ترمز الى أتجاه الصلاه , مخصص للمحراب المزخرف ومنبر الخطيب , شرفه تسقفها قباب صغيره تكمل الباحه وفي الوقت نفسه تستعمل كجناح جنوبي لساحه مفتوحه وحولها اعمده تحمل اقواسا ومجموعة قباب وغرف تعليم وسكن •

بركة الوضوء منقوشه بالرخام تقع في مركزالساحه داخل مقصوره سقفها من قبه فولاذيه واسعه , وهناك مقصوره أخرى ذات طراز مشابه فيها صنبوره للماره مبنيه بمحاذات الجدار الخارجي للساحه جانب درج المدخل •
داخل الساحه توجد ساعه شمسيه من الرخام مزخرفه بكتابات تشكيليه , وظل ذراعها يرشد المصلين لموعد الصلاه في كل فصل من فصول السنه ،

ان جمال المسجد وتميزه ينبعان من زخرفته الغنيه والتي تظهر فيها تقاليد محليه قديمه جدا , اعمدة الرخام والغرانيت الملونه التي احضرت من انقاض صور وقيساريه تنقل العين الى بساط متعدد الالوان لبلاط السراميك الموجوده على حائط الشرفه ومن ثم الى قطع من الرخام الملون على جدران الباحه الداخليه , تكمل الصوره احواض الزهور في الساحه وعلى اطر الرخام التي تحيطها مكتوب بنقش نافر

" وقف الجزار " •

point, while adjacent to it is the room in which Ahmed el Jazzar and his son Suleiman lie buried. The ladies' section is in the form of a balcony running around three sides of the mosque, while in the centre of the fourth side, which faces south and indicates the direction the congregation turns to in prayer, there is a richly coloured "Mihrab" (prayer niche) with the pulpit to one side. The open courtyard is surrounded by arched columns, study rooms and living accomodation. In the centre of the courtyard is a marble-lined ritual pool, situated in a small building which is topped by a cupola. A second building, similar in style, containing a water-tap for the use of passers-by, stands close to the outside of the courtyard, adjacent to the entrance steps. The courtyard also contains a marble sundial decorated with ornamental verses, and the shadow thrown by the dial indicates to the worshippers the time for prayer at each season of the year.

What is special about this mosque and accounts for its beauty is the richness of its decorations which reflect very ancient local traditions. The granite and marble pillars which were taken from the ruins of Caesarea lead the eye to a multi-coloured carpet of flowered ceramic tiles and thence to the balcony and on to the coloured marble mosaic along the walls of the inner hall. The picture is completed by beautifully laid-out flower beds in the courtyard which are bordered with marble into which is inset the inscription "Hekdesh el Jazzar".

DR. R. Milstein

המעצב : אסף ברג
THE DESIGNER : A. BERG

'Id al-fitr the "Minor Feast", marks the end of the month of Ramadan, during which every Moslem is forbidden to eat, drink or smoke from sunrise to sunset. This fast, if undertaken with devotion, atones for the faster's sins and leads to forgiveness. Tradition has it that during Ramadan, the gates of Heaven are opened and the gates of Hell are closed and all the devils put in chains. 'Id al-fitr, the festival of the conclusion of the fast, on the eve of the first day of the month of Shawal, is proclaimed by the firing of cannons after a number of faithful witnesses have reported the sighting of the new moon. The festive celebrations go on for three days with house-to-house visits and the exchanging of gifts and blessings accompained by hugs and kisses. The celebrants put on one or more items of new clothing.

During Ramadan the Koran is recited from beginning to end at least once, and at the start of the Feast there are public prayers and a sermon, after which the congregation practises the commandment to be charitable. Most families follow this by paying a visit to the cemetery. They then place palm branches on the graves and recite the opening verses of the Koran. Some even engage the services of a reader to recite aloud the entire Koran.

The El Jazzar mosque in Akko, the largest and most beautiful Ottoman mosque in Israel, was designed and built in 1781 under the personal supervision of the Governor of Sidon, Jazzar Pasha, who made Akko his capital. In line with Turkish custom at that time, the open space of the prayer-hall is in the shape of a cube capped by a round cupula. Close to the prayer-hall there towers a slender minaret which comes to a very fine pencil-like

המשרד הראשי: שד׳ ירושלים 12, יפו 61080
MAIN OFFICE: TEL AVIV - YAFO - ISRAEL